

Ćw. 6. Pomiary temperatury

Problemy teoretyczne

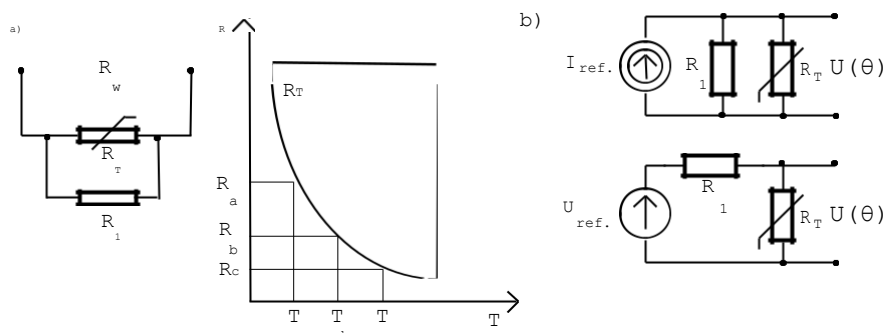
- Skale temperatur.
- Właściwości czujników termorezystancyjnych.
- Czujniki termoelektryczne.
- Linearyzacja sprzętowa.
- Bezstykowe pomiary temperatury – pirometry.

Program ćwiczenia

1. Uruchomić komputer PC – system operacyjny WINDOWS XP, WINDOWS 7 – oraz zalogować się w systemie, jako użytkownik *student/kmisd* (bez hasła).
2. Wszystkie pliki z zajęć zapisywać w folderze **C://SPWF/** (tylko w tym folderze można dokonywać zapisów i modyfikacji własnych plików).
3. Po wysłuchaniu wprowadzenia teoretycznego z godnie z poleceniami prowadzącego wyznaczyć charakterystyki statyczne wskazanych przez prowadzącego czujników termorezystancyjnych. Parametry statyczne można wyznaczyć za pomocą aplikacji opracowanej w środowisku LabVIEW podczas ćwiczenia 2.

Wyznaczanie charakterystyk temperaturowych czujników.

1. Wyznaczyć eksperymentalnie statyczne charakterystyki przetwarzania wybranych czujników rezystancyjnych: krzemowego, termistora, tranzystora (ch-ka $U_{BE} = f(\vartheta)$, $I_E = \text{const}$), termorezystora. Sporządzić wykresy charakterystyk, określić czułość, stałą i nieliniowość czujników. Parametry statyczne można wyznaczyć za pomocą aplikacji opracowanej w środowisku LabVIEW podczas ćwiczenia 2.
2. Dla termistora na podstawie wyznaczonej charakterystyki dobrać wartości rezystora R_1 dołączonego równolegle z termistorem R_T w celu linearyzacji wypadkowej charakterystyki rezystancji R_w (tzw. linearyzacja S). Założyć linearyzację w przedziale $20 \div 100^\circ\text{C}$. Wyznaczyć przebieg $R_w = f(\vartheta)$ w przedziale $20 \div 100^\circ\text{C}$.

Rys. 1. Linearyzacja charakterystyki termistora: a) zasada linearyzacji w układzie równoległym; b) praktyczne układy linearyzacji.

$$\text{Rezystancja dołączona równolegle: } R_1 = (R_a R_b + R_b R_c - 2R_a R_c) / (R_a + R_c - 2R_b)$$

Warunek:

$$T_b - T_a = T_c - T_b$$

3. Dla termistora sporządzić wykres zależności $\ln(R) = f(1/T)$ i określić stałe materiałowe termistora A , B .

Wskazówka:

Po zlogarytmowaniu równania charakterystyki termistora $R=A\exp(B/T)$ otrzymuje się: $\ln(R) = \ln(A) + B/T$; z wykresu $y = mx + n$ gdzie: $m = B$, $n = \ln(A)$ odczytać odpowiednie wartości i obliczyć A i B .

Pytania kontrolne

1. Czujniki do pomiaru temperatury (właściwości, prawa fizyczne, charakterystyki)
2. Linearyzacja sprzętowa charakterystyki termistora.
3. Parametry przetwornika Pt 100.
4. Zasada działania pirometrów.

Literatura

1. Chwaleba A., Zajewski J.: Przetworniki pomiarowe wielkości fizycznych. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1993.
2. Piotrowski J.: Pomiary – Czujniki i metody pomiarowe wybranych wielkości fizycznych i składu chemicznego, WNT